

İNSAN VE İSLÂM
Bir Anlama Çabası

Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları
The Center for Values Education Press

© Eserin her türlü basım hakkı anlaşmalı olarak
Ensar Neşriyat'a aittir.

ISBN : 978-605-4036-82-0

Kitabın Adı
İNSAN VE İSLÂM
Bir Anlama Çabası

Yazar
Muhammet YILMAZ

Yayına Hazırlayan
Hulusi YİĞİT

Kapak
Nuray YÜKSEL

İç Tasarım
Halil YILMAZ

Baskı-Cilt
Matsis Matbaa Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad. No: 51 Sefaköy-İstanbul
Tel: 0212 624 21 11 pbx Faks: 0212 624 21 17
Sertifika No: 20706

1. Basım
Aralık 2014 /2.000 adet basılmıştır.

2. Basım
Eylül 2017

İletişim
Oruç Reis Mah. Giyimkent Sitesi 12. Sok. No:40-42 Esenler / İSTANBUL
Tel: (0212) 491 19 03 - 04 Faks: (0212) 438 42 04
www.ensarneyyat.com.tr e-mail: siparis@ensarneyyat.com.tr

İNSAN VE İSLÂM

Bir Anlama Çabası

Muhammet YILMAZ

İstanbul 2017

Muhammet YILMAZ

Nerede doğduğunu önemsemiyor ama niçin dünyaya geldiği onun için çok önemli. Öğretmen olmak için yaratıldığına inanıyor. Çok önceden karar verdiği öğretmenlik hayatına 1989 yılında başladı ve halen devam ediyor. Öğretmen arkadaşlarını ve öğrencilerini öğrenme yoldaşı olarak görüyor. Öğrenmek ve öğretmenin kendisi için bir yaşam biçimi olduğunu düşünüyor.

Öğretmenliğe başladığı ilk yıllardan itibaren “Bu işi daha etkili ve daha doğru nasıl yapabilirim?” sorusunun cevabını bulmaya çalışıyor. Bu konuda kaydettiği ilerlemenin henüz yeterli olmadığını düşünüyor ve hiçbir zaman yeterli olmayacağını biliyor.

Eğitim ve öğretmenlikle ilgili elde ettiği birikimleri yaklaşık on beş yıldan beri profesyonel bir bakış açısıyla ama amatör bir ruhla öğretmen arkadaşlarıyla paylaşıyor. Seminer, konferans ve atölye çalışmaları ile bugüne kadar yaklaşık yüz bin öğretmen arkadaşına öğrenme yoldaşlığı yaptı ve yapmaya devam ediyor. Kendisi sır gibi saklıyor ama eğitim vermek için gittiği yerlerden aslında kendisi eğitim alarak geri dönüyor.

Eğitimcilerin mesleki gelişimlerine yönelik yurt içinde ve yurt dışında program geliştirme, seminer ve atölye çalışmaları; gençlere yönelik konferans ve söyleşiler yapıyor. Eğitim ve öğretmenlik ile ilgili yazı ve makaleler yazıyor, sempozyumlarda bildiriler sunuyor ve kitap yazıyor.

Yayınlanmış Kitapları

1. Değerler Eğitimi ve Okul Etkinlikleri
2. Etkili Öğretmenlik
3. İnsan ve İslam
4. Hz. Peygamberi Nasıl Öğretelim (Z.Şeyma Arslan ve Ali Erdoğan ile birlikte)
5. İyi Dersler Öğretmenim

ÖNSÖZ

İslâm, bir bütün olarak, sade bir dille ve ana hatlarıyla anlatıldığında daha kolay ve daha doğru anlaşılabilir bir dindir. “İnsan kimdir?” ve “İslâm nedir?” soruları birçok insanın zihnini meşgul eder. Özellikle sorgulayarak öğrenmeye çalışan insanlar dini ve hayatı anlamlandırmada bazı zorluklar yaşarlar. Bu zorluğu aşmak için İslâm’ı, vahiy ve insan merkezli ve bir bütün olarak değerlendirmek gerekir.

Çeyrek asırlık öğretmenlik hayatımda öğrencilerimin insan, İslâm, din ve hayat ile ilgili birçok sorusuna muhatap oldum. Bazı derslerimiz sadece bu konuları konuşarak veya tartışarak geçti. Çok farklı inançlara mensup ve yine çok farklı ideolojik bakış açılarına sahip öğrencilerim oldu. Onlarla çatışmadan din ve İslâm ile ilgili bütün konuları konuşabildik. Bunu başarabilmemizde karşılıklı olarak; kullandığımız dilin, insanî bir bakış açısıyla İslâm’ı bir bütün olarak anlatmanın etkili olduğunu düşünüyorum. Bu sebeple elimden geldiğince elinizdeki eserin, gençlerin ve anlama gayreti içinde olan herkesin yararlanabileceği bir eser olmasına dikkat etmeye çalıştım.

Kitabın “Evren ve İnsan” isimli birinci bölümünde, varlığı ve kendini tanımayan İslâm’ı doğru anlayamaz diye düşündüğüm için; evreni ve onun içinde diğer varlıklara göre ayrı bir yeri olan insanı anlatmaya çalıştım. İkinci bölüm “İslâm’ın Temel Dinamikleri” başlığını taşıyor. Bu bölümde İslâm İnanç Esaslarını ana hatları ile ve sade bir anlatımla açıklamaya çalıştım. İkinci bölüm geleneksel sınıflandırmadan biraz daha farklı bir şekilde iman konularını işlemektedir ve kitabın omurgasını oluşturmaktadır. Üçüncü bölüm “İbadet, Ahlak ve Toplumsal Düzen” ismini taşıyor. Bu bölümde İslâm’ın ibadete bakış açısını, ahlaki ve sosyal boyutunu özetlemeye çalıştım. Son bölümü daha uzun tutmayı istedim. Ancak kitabın sınırlarını genişletmemek gerektiği ve başka bir eserde bu konuları daha ayrıntılı işlemenin uygun olacağı düşüncesiyle mevcut halinde kalmasına karar verdim.

Ağır bir sorumluluk gerektiren bu eserin hata ve eksikliklerinden dolayı Yüce Rabbimden bağışlamasını, okuyucularımdan da hoş görmelerini diliyorum.

Muhammet YILMAZ

*Dünyada adalet ve barışın hâkim olması için
mücadele eden bütün insanlara...*

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM: EVREN VE İNSAN

1. EVRENİN YAPISI	13
2. EVRENİN OLUŞUMU.....	17
3. KUR'AN-I KERİM'DE EVRENİN YARATILIŞI	22
4. EVRENDE BİR SÜSLÜ GELİN: DÜNYA	27
5. İNSANIN YARATILIŞI	29
6. İNSANIN DÜNYA'YA GELİŞİ	33
7. VARLIK ALEMİNDE İNSAN OLMAK	37
8. BEDEN VE RUH.....	40
9. İNSANIN TEKÂMÜLÜ	42
10. İNSANIN YERYÜZÜNDEKİ SERÜVENİ	44
11. VAHİY SÜRECİ, PEYGAMBERLİK VE PEYGAMBERLER.....	48

İKİNCİ BÖLÜM: İSLÂM'IN TEMEL DİNAMİKLERİ

1. BARIŞI SAĞLAYAN BİR TESLİMİYET SÖZLEŞMESİ: İSLÂM....	55
2. ALLAH'I BİLMEK VE TANIMAK	57
a. Muhteşem Bir Başlangıç: Oku! Yaratan Rabbinin Adıyla.....	57
b. Allah Âlemlerin Rabbidir	59
c. Allah'a İman ve Tevhit İnancı	60
d. İman ile İlgili Temel İlkeler	64
e. İnsanın Allah'la İletişimi.....	73
3. VAHİY, İLAHİ KİTAPLAR VE KUR'AN-I KERİM.....	82
a) Kitaplara İman	85
b) Benzersiz Mucize: Kur'an.....	86
c) Kur'an-ı Kerim'in Kısa Tarihi	87

d) Kur'an'ın Yapısı ve Kur'an'la İlgili Temel Kavramlar	90
e) Kur'an-ı Kerim'in İçeriği	92
f) Kur'an-ı Kerim'i Okuma ve Anlama.....	95
4. PEYGAMBERLİK, HZ. MUHAMMED VE SÜNNET	100
a) Peygamberlik ve Peygamberlerin Özellikleri	100
b) Hz. Muhammed'in Mücadelesi.....	103
c) Hz. Muhammed'i Anlama.....	111
5. GÖRÜNMEYEN VARLIKLAR VE GAYB ÂLEMİ	116
a) Şehadet ve Gayb Âlemi	116
b) İnsanların Dostları: Melekler	116
c) Görünmeyen Varlıklar: Cinler.....	119
d) İnsanın Düşmanı: Şeytan.....	120
6. AHİRET İNANCI.....	122
a) Yaptıklarımızın Karşılığı Vardır.....	123
b) Bir Hayat Gerçeği: Ölüm	124
c) Ahiret Hayatı.....	126
7. İNSANA GÜÇ KATAN VE İNSANDAN DERT ALAN BİR ANLAYIŞ: KADER.....	138
a) Kaderi Nasıl Anlamalıyız?	138
b) Kaderle İlgili Temel Kavramlar	139
c) Kaderle İlgili Temel İlkeler	140
d) Kaderle İlgili Kadim Bir Soru ve Verilebilecek Bir Cevap.....	142
e) Kader İnancının Faydaları ve Müslümanın Hayatına Katkıları	144
f) Sıkıntıya Müslümanca Bakmak (Mutluluğun Formülü)	145

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:

İBADET, AHLAK VE TOPLUMSAL DÜZEN

1. İSLÂM'DA İBADET	151
a) İbadet Kavramı ve Kapsamı	151
b) İbadetin Amacı ve İşlevi	153
c) İbadetlerde İlkeler.....	156
d) Dinin Direği: Namaz.....	157

e) Günahlara Karşı Kalkan: Oruç	159
f) Sosyal Adalet İçin: Zekât.....	161
g) Arınmanın Yolu: Hac	163
h) Allah'a Yaklaşmanın ve İnsanlar İçin Fedakârlığın Yolu: Kurban .	166
2. İSLÂM AHLAKI.....	168
a) İman ve Ahlak İlişkisi	168
b) Kur'an'da Ahlakın Temel İlkeleri ve Kuralları	169
c) İslâm Ahlakına Göre Kötü Davranışlar	176
d) Giyinme Ahlakı	186
e) Kadın Erkek İlişkileri	188
3. İSLÂM'DA TOPLUMSAL DÜZEN.....	191
a) İslâm'ın Toplumsal Yönü ve Müslümanın	
Toplumsal Sorumluluğu	191
b) Temel İnsan Hakları	192
c) Kadın Hakları.....	194
d) İslâm ve Sosyal Adalet.....	196
e) İnfak, Zekât ve Sadaka	197
f) Birlikte Yaşamak	198
g) İslâm Düşüncesi ve İçtihat Kavramı.....	200
SONUÇ	203

